

Gabra tal-gurisprudenza

Kawża C-334/12 RX-II

Oscar Orlando Arango Jaramillo *et*
vs
II-Bank Ewropew tal-Investment (BEI)

“Eżami mill-ġdid tas-sentenza T-234/11 P — Rikors għal annullament — Ammissibbiltà — Terminu tar-rikors — Terminu mhux stabbilit permezz ta’ dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni — Kuncett ta’ ‘terminu raġonevoli’ — Interpretazzjoni — Obbligu tal-qorti tal-Unjoni li tiegħu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi partikolari ta’ kull kawża — Dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv — Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea — Preġudizzju għall-koerenza tad-dritt tal-Unjoni”

Sommarju — Sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja (Ir-Raba’ Awla) tat-28 ta’ Frar 2013

1. *Dritt tal-Unjoni Ewropea — Principji — Osservanza ta’ terminu raġonevoli — Procedura amministrattiva — Procedura ġudizzjarja — Evalwazzjoni li għandha ssir in concreto — Kriterji għall-evalwazzjoni — Rikorsi tal-membri tal-persunal tal-Bank Ewropew tal-Investment — Terminu għall-preżentata ta’ rikors mhux stabbilit permezz ta’ dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni — Applikazzjoni b’analogija tar-regoli tar-Regolamenti tal-Persunal tal-Unjoni — Inammissibbiltà — Ksur tal-Artikolu 47 tal-Karta tad-drittijiet fundamentali tal-Unjoni Ewropea*

(Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, Artikoli 47 u 52(1); Regolamenti tal-Persunal, Artikolu 91(3); Regolamenti tal-Persunal tal-Bank Ewropew tal-Investment, Artikolu 41)

2. *Eżami mill-ġdid — Konstatazzjoni ta’ preġudizzju għall-unità jew għall-koerenza tad-dritt tal-Unjoni — Kriterji għall-evalwazzjoni — Konkluzjonijiet li għandhom jiġu dedotti — Annullament tas-sentenza u kawża rrinvijata quddiem il-qorti tal-appell*

(Artikolu 6 TUE; Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, Artikolu 47; Statut tal-Qorti tal-Ġustizzja, Artikolu 62b, paragrafu 1)

1. Rigward il-kwistjoni tan-natura raġonevoli tat-terminu li fih għandhom jiġu ppreżentati rikors jew applikazzjoni u li ma kien previst mill-ebda dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-qorti tal-Unjoni għandha tiegħu inkunsiderazzjoni ċ-ċirkustanzi speċifiċi tal-każ, bħalma huwa l-każ tal-kwistjoni tan-natura raġonevoli tal-proċeduri amministrattivi li għalihom l-ebda dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni ma tippovdi terminu preċiż għat-tmexxija tagħhom. F’dan ir-rigward, in-natura raġonevoli ta’ terminu ma tistax tiġi stabbilita b’riferiment għal limitu massimu speċifiku, stabbilit b’mod astratt, iżda għandha tiġi evalwata f’kull każ speċifiku skont iċ-ċirkustanzi tal-kawża u, b’mod partikolari, l-importanza tat-tilwima għall-persuna kkonċernata, il-kumplessità tal-kawża u l-aġir tal-partijiet. Il-kuncett ta’ terminu raġonevoli ma jistax jinftiehem bħala terminu ta’ dekadenza speċifiku.

Għaldaqstant, peress li l-ebda test tad-dritt tal-Unjoni ma jistabbilixxi terminu li fih membru tal-persunal tal-Bank Ewropew tal-Investment għandu jippreżenta rikors għal annullament kontra att maħruġ minn dan tal-aħħar li jippreġudikah, it-terminu ta' tliet xhur previst fl-Artikolu 91(3) tar-Regolamenti tal-Persunal ma jistax japplika b'analogija inkwantu terminu ta' dekadenza għall-membri tal-persunal tal-Bank meta huma jippreżentaw tali rikors.

Minbarra dan, peress li t-terminu għall-preżentata ta' rikors mill-membri tal-persunal tal-Bank kontra l-atti li jippreġudikawhom ma ġiex stabbilit minn qabel permezz ta' dispożizzjoni legali tal-Unjoni u lanqas ma ġie llimitat skont l-Artikolu 52(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, dawn il-membri tal-persunal għandu raġun ikollhom l-aspettattiva mhux li jiġi applikat terminu stabbilit minn qabel ta' dekadenza għar-rikors tagħhom, iżda li tiġi applikata l-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja sabiex jiġi deċiż dwar jekk dan huwiex ammissibbli. Dan l-iżnaturament tal-kunċett ta' terminu raġonevoli jqiegħed lill-membri tal-persunal ikkonċernati fl-impossibbiltà li jiddefendu d-drittijiet tagħhom permezz ta' rimedju ġudizzjarju effettiv, b'mod konformi mal-kundizzjonijiet previsti fl-Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea.

(ara l-punti 25, 28, 29, 33, 39, 44, 45)

2. Tikkostitwixxi deċiżjoni li tippreġudika l-unità jew il-koerenza tad-dritt tal-Unjoni, skont l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 62b tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja, sentenza li biha l-Qorti Ġenerali, inkwantu qorti tal-appell, titbiegħed minn ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja rigward il-kunċett ta' terminu raġonevoli u l-prinċipju ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva, li huma applikabbli indipendentement mill-materja inkwistjoni u li għandhom post importanti fl-ordinament ġuridiku tal-Unjoni, meta din is-sentenza tittratta għall-ewwel darba kwistjoni li tista' tikkostitwixxi precedent għal kawżi fil-gejjieni. B'mod partikolari, id-dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv mogħti permezz tal-Artikolu 47 tal-Karta għandu, skont l-Artikolu 6 TUE, l-istess valur ġuridiku bħad-dispożizzjonijiet tat-Trattati.

F'dan ir-rigward, l-ewwel paragrafu tal-Artikolu 62b tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea jipprovdi li, jekk il-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li deċiżjoni tippreġudika l-koerenza tad-dritt tal-Unjoni, hija għandha tirrinwija l-kawża quddiem il-Qorti Ġenerali li hija marbuta mill-punti ta' dritt deċiżi mill-Qorti tal-Ġustizzja. Din tal-aħħar tista', barra minn hekk, tindika l-effetti tad-deċiżjoni tal-Qorti Ġenerali li għandhom jitqiesu definittivi fir-rigward tal-partijiet fil-kawża. Għaldaqstant il-Qorti tal-Ġustizzja ma tistax tillimita ruħha li tikkonstata l-preġudizzju għall-koerenza jew għall-unità tad-dritt tal-Unjoni mingħajr ma tasal għal konklużjonijiet minn din il-konstatazzjoni fir-rigward tal-kawża inkwistjoni. Tali sentenza għandha għaldaqstant tiġi annullata minhabba l-iżnaturament tal-kunċett ta' terminu raġonevoli u l-kawża għandha tiġi rrinvijata quddiem il-Qorti Ġenerali.

(ara l-punti 50, 54, 56, 57, 59)